

**Asaggawar wa n akal ɛn Jafon
Wa yɛdahalan ikalan**

**Sarwis wa n Minister tan
Agayak**

**Tɔgare fel cicit n akaras ɛn gorasan
wi n sahel (EDOS) day Addawlat ɛn Niger**

ɔlkɔttab ɔn tɔgare fel ciccitt ɛn masnatan fel alyafiyat ɛd tazdak

Wan kel amini

Desembɔr 2007

**Asaggawvar wa n akal ɛn Jafon wan irrizɔy
Wan Dalen (J.Green)**

ɔlkɔttab wa yɛktabtu asaggwar ɛn sawis wa n ADA

Tanamarak

Udum

Sattamal n ɔlkɔttab.....	1
Deran d awas əʃʃəgad ɔlkɔttab.....	2
Tarrayt tan 1 : amini n salan əd muzaran ən maʃʃalan wi n mutag dəy taswuq n aman.....	3
Tarrayt tan 2 : amini n salan d amanokal.....	3
Tarrayt tan 3 : amini wa maqqaran wa n salan/asəssəgri n kel aɣrəm alfedaten d əʃʃəyələn ən maʃʃalan ən mutag wi n taswuq ən aman fel aɣafiyad əd tazdak.....	3
Tarrayt tan 4: cilalt dəy igi n əddabaraten ciddummarnen aɣafiyat n aɣrəm.....	16

Sattemal n əlkəttab

Əlkəttab ən təyare ta təgət fel cicit ən masnaten fel alyafiyat əd tazdak yamôs əkəttab yəgän dəy deren ən maşyalan ən mutag dəy taswuq n aman. Əlkəttab wa ahanattu tarrayan d äddabaraten ci salmadnen magrat n əššəyəlan.

Əlkəttab wa yəla tənfa yi imaşyalan ən mutag dəy taswuq n aman felas yi šacu masnaten-näsan fel alyafiyat əd tazdak.

I. Deran d awas əşşəgad əlkəttab

Əlkəttab ən təyare ta təgat fel cicit ən masnaten fel alyafiyat əd tazdak yamôs əlkəttab yarən ad-əssəkməl deranan imôsnən:

- ad-əsassaggu yi imaşyalan ən mutay dəy taswuq n aman masnat tolayat fel alyafiyat əd tazdak;
- ad-əsassaggu yi imaşyalan ən mutag dəy taswuq n aman əssənən äddabaratən ciddummar-nin alyafiyat dəy ayrəm;
- asəssəxi n masnaten ən maşyalan ən mutag dəy taswuq n aman fel ad-əsammaktən, əssənən mayşadan, əsəggərən äddabaratən, eddan d ajərrəb n äddabarat taddummarät alyafiyat tan kəl ayrəm.

Awas əşşəgad əlkəttab yamos:

- Əmaşyalan ən mutag dəy taswuq n aman ad-əfrəgən azalay ən cumuqutar cin alyafiyat ci tawagrawnin dəy ayrəman əd isəmmulan-nəsan;
- Əmaşyalan ən mutag dəy taswuq n aman ad-agrən willen əşşəyəlan n aytedum wi tawasassayrən-nin fel alyafiyat əd tazdak.
- Äddabarat fel awad-dummarən alyafiyat dəy ayrəm təmmukkäl tolas əşyəlän dərrəs.

Tarrayt tan 1: Amini n salan əd muzaran ən maşyalan wi n mutag dəy taswuq n aman

Dəffər assalaman, kel amini wi n təyare əmələn yi imuzaran ən maşyalan win mutag dəg taswuq n aman deran təyare tagrawān. Kel amini wi n təyare d muzaran n asaggawar ad-inimənnəkān fel tehakke n salan dəy ayrəman wis yəsmmar-tandu əşşəyəl.

Tarrayt tan 2: Amini n salan d amanakal

Dəffər assalaman, aggamini mey kel amini win təyare əmələn yi imanakalan (amanokal əd aytedum-net) deran təyare tagrawān. Dəffər ənki yəssəstən amanakal ad-əkkəs ijil wan amini d kel maşyalan win mutag ket-nəsan d aytedum wi wur nəşəqqəl dəy mutag.

Ənkəd!: Aytedum ad-əsənnəfrənān ijil d alwaq was ayaləq əggotnən ad-dašin. yəqqələs kuma edag ən tiyimit yewad.

Tarrayt tan 3: Amini wa maqqaran wa n salan/asəssəgri n kel ayrəm alfedaten d əşşəyəlan ən maşyalan ən mutag wi n taswuq n aman fel alyafiyat əd tazdak.

- 1) Aggamini mey kel amini ad-əqqələs ahən aytedum wi yazzarnən dəy edag n amini fed ad-əsənən idaggan tiyimit kud ewadan əd əsəysər n kel amini.
- 2) Aggamini mey kel amini annən yi amanokal ad əməl deran n amini. Kel amini əşşətən əsəssəgri yi aytedum.
- 3) Aggamini mey kel amini afərən əşşəyəl əs: “alyafiyat təmmar-du akkiyan.” əməlan yi aytedum əs ummak yaləyan fel:

Ijil wa, yamos arət yaləyan, kud iqqal za kel ayrəm əs man-nəsan ad əsammaktən fel cumuɣutar cin alyafiyat dəy alyafiyat-nəsan. Tənfə n tarrayt ta timôs kel ayrəm ad-ənkədn yi alyafiyat-nəsan d agaməy n iməglan ən mannəsan fel cicit n alyafiyat dəy ayrəm. Yamos tolas arət yaləyan aytedum kul wi n ayrəm ad-imilən cumuɣutar-nəsan fel ad-əşşəwudən deran wi n əşşəyəl. Felas medadan əd šidoden wur ilen cumuɣutar olanin. Deranan-nəsan wur olen.

4) Aggamini meƷ kel amini əmələn Ʒi kel aƷrəm as aƷafiyat ən kel aƷrəm wur təkka cicit as yəqqalas aytedum wur ilen alxalan alaynən wuddumarnin aƷafiyat əd tazdak. dəƷ ənki, imuzaran ən mašƷalan ən mutag dəƷ taswuq n aman yamôs asaggawar yi šaqqalən faw fel agaraw n alxalan olaynən əd cicit n aƷafiyat ən kel aƷrəm. əd asəƷləl-nāsan.

Aggamini meƷ kel amini əmilən əs amruk yolayən fel alfaydaten ci n muzaran mašƷalan ən mutag dəƷ taswuq n aman. Alfaydaten imosnat:

- ❖ imul d asəssəƷri Ʒi kel aƷrəm fel ad-ənimənnəkan dəƷ awaddumarən aƷafiyat n aƷrəm.
- ❖ igi n ənizam wan kel aƷrəm d igi n əddabarat taddəmmarət aƷafiyat əd kel aƷrəm.
- ❖ igamay n azrəf dəƷ kel aƷrəm
- ❖ masnat dəƷ əššəƷəl d əddabarat taddummarət aƷafiyat dəƷ aƷrəm.
- ❖ addən n azrəf wa yəƷrawən fel igi n əššətən.

Əššətən as alfaydaten ci n əššəƷələn imôsnat:

- igi n əddabarat d anəttəf dərəs ma təmməttay.
- ad itaggin amini wan tallit:
 - fel ajərrəb n əddabarat taddummarət aƷafiyat d ašəƷri n əššəƷəl wan cilila cidduzaynən.
 - fel addan n azrəf wa yəƷrawən dəƷ igi n əššəƷələn.
 - fel adammagradən dəƷ wa yəƷragən addasu yəqqalas yəmmardu aƷafiyat əd adakal n awas əmməkkən igi n-nes.
- ašəƷri n amini wa maqqaran ən salan fel takliwen n əddabarat taddummarət aƷafiyat əd fel asəmmuƷəl ən tamayətərt.
- ašəƷri n iminiyan win asəssəƷri fel aƷafiyat (EPS).

5) Aggamini meƷ kel amini əlkəmən Ʒi əššəƷəl d ašəti as yamôs arat yoloyən as kel aƷrəm ad-əsammaktən fel masnat n əddililan ən cumuyatar-nāsan.

Tolas afərən iyan-iyan kul əššəƷəl n asəssəƷri.

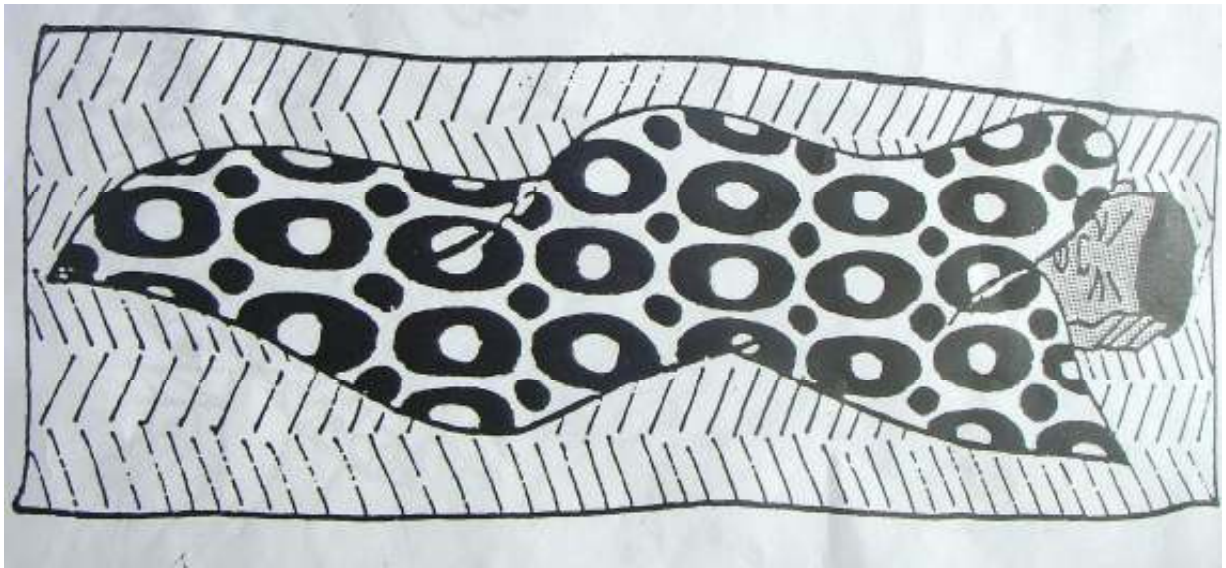
Aggu: aggamini meƷ kel amini ad-išaqqalən d Əlkəttaban. Əlkəttaban ilən tunfa timôsət:

- asəskər n əššəƷəl;
- asəbdəd ən kel aƷrəm fel ares ən təƷare
- asəlməd ən magrad əd kel aƷrəm.

Arat n asəmməkti wan 1: mikroban

Deran n arat asəmməkti wa yamôs aggay ən kel aƣrəm har ardən as əllantu ikinkaran maccoknən as əkmän alyafiyat.kundaba əs tunfa n məglan win azzaman əd tazdak tolayat fel aggaz ən man-nana dəy kənkaran wis wur tən-nagga.

Fotaw n anafray vəsrad

Source: Asaggawar wa yitilalän dəy asəmməl n turnawen wan Tilaberi.

- Ullantu alwaqan iyyad aytedum dəy aƣrəm əsradnən fel turna?
- Ma mosnat turnawen?
- Maddu tawayan turna?
- Ma mosän wis əfrayän alwaq kul dəy aƣrəm? (ərətan, tidoden, meddan.....).
- Maddu titaway turna ƣi awedum? ƣi aƣrəm?

Mikroban intane ad-dutawayan turna. Mikroban igän tamcark tas wur təm za ninəy əs šit.

Mikroban itawanayän əs mašin tas itawannu “mikroskop” (aniyät fotaw waddu zayan).

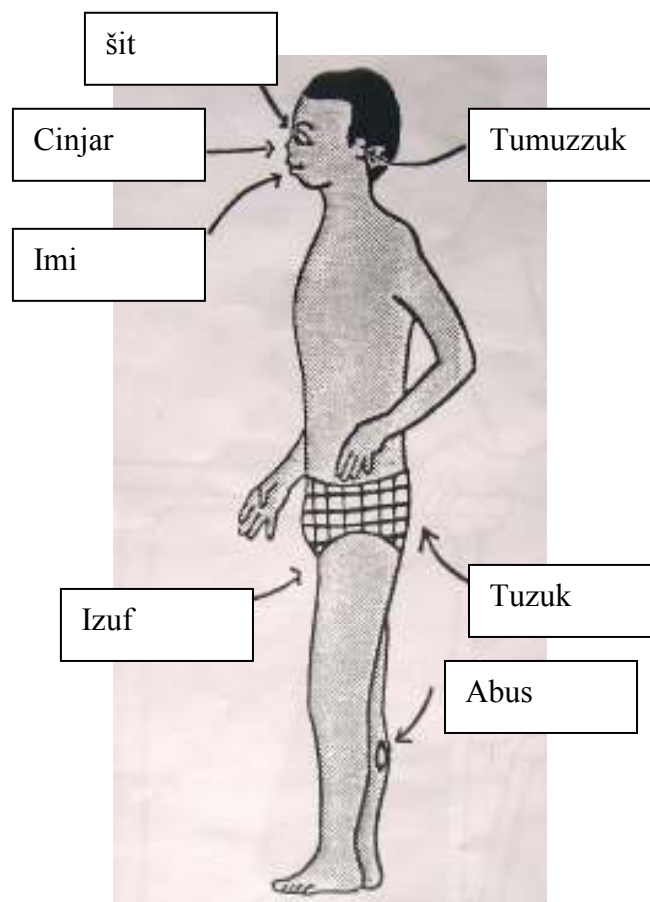
Fataw n amašyal əd “mikroskop”

Source: Asaggawar wa yitilalān dāy asəmməyəl ən turnawen wan Tillaberi

Mikroban itaggazān elam n awedum dāy cibuda n-net. As iggazān elam n awedum, tolas kundaba adigatan. Turna kul tila mikrob-net d edag was itaggag elam n awedum (aniyāt fotan waddu zayan).

Fotaw vəsaknən šibuda cin elam n awedum

Sources: Asggawar wa yitilalān dāy asəmməgəl ən turnawen wan Tilaberi

Mikroban itamkkalän əs adu, aman jargonin, amadal, usuf, tajargant, ifassan, alxayawan əd kinkaran.

Arat asəmməkti wan2: Atayalla

Deran n asəmməkti wa yamôş asəssəgri n kel aƣrəm fel ad-agrin əddililan n atayalla d ummuk wa za agəzan iman-nəsan ƣur atayalla.

Maddu tarawan atayalla?

Tadast inta atazzarat dəƣ aratan wun-du ətarawnin atayalla. Tisartak cikakaten-net dəƣ aman, aman wi n əgdalnən, aratan jargonən, isəfrad eddawnin dəƣ ƣawnatan ən ƣili-ƣilayan n aƣrəm (aniyät fotaw n aman waddu zayan).

Fota n aman əgdalnin

Source: Asggawar wa yitalalän dəƣ asəmməgəl ən turawen wan Tilaberi.

- Əškam tənnayäm unnuy n arat wa dəƣ aƣrəm?
- Ma mosnat təkmauwen-net?
- Mas ihur ad-itawaggu fel aggaz ən təkma ta?

As y əqqalas tadast tilattu aytedum, titayyasən-nin mikroban win atayalla dəƣ azni. Turna di titinifilil əs tenade labasat as təfrag attanƣu aytedum alwaqqan wiyyad.

Tarrayen cin ənnukud yatayalla

Todabat ən kel aƣrəm n aggaz ən man –nəsan dəƣ atayalla təqqän dəƣ masnat-nəsan yiddililan win tid itaraynin. Tarrayan cin ənnukud yatayalla tiyoggotnen:

- anabal ən cisigdal n aman
- eher n enwan ahan aman jargonnen .
- anabal n aratan win dāy titaran tadast
- elabay ən yel dāy yawnatān iyili-jilayan ayrəm.
- afarad ən yawnatān iyili-yilayan
- asəqqəd ən səfrad, mey-aggāy-nāsan dāy igəg n ayrəm.
- eher n ilalan n aman
- asarad dāy sange yəlmāyan dāy amagal wa yənaqqən ikən karan (aniyat fataw waddu zayan)
- azalag as iga ehad ən səlsan ihar-nin təsəlad cin inafalal-nin
- təməşyədirt yəhor attusassu amagal n atayalla fel attəylas iman-net əd barar-net.

NB: Taha alfaydat asətrəb n eke n laktoro as yənnəd awedum, yiwattu ayaf, əkman-tu əsəmməyras, yəbassu, yəgrawtu esamed əd takabet.

Fotaw ən tantu əd barar-net əsrādān dāy sange yəlmāyan dāy amagal wa yənaqqən ik ənkaran

Source: Asagganwar wa yitilālān dāy asəmməgəl ən tumawen wan Tilaberi

Arat n asəmməkti wan 3: Tufət

Deran n asəmməkti wa yamôş asəssəgri n imaşyalan ən mutag dāy taswuq n Aman fel ad-agrin əddililan əd tukmawen cin tufət əd ummuk wa za agi fel aggaz ən man-nāsan ħurus.

Ma tamôş tufət?

Awedum kul yətaggən usuf yəbdagan mey yəbilawlawan kudda karad igitan dāy ijil təgrawtu tufət, Amaran yəhur ad-ammawiy əs laktoro.

Tufət tətəraw-du asatok əd tamattant. Asatak yəfrag ad-iggiz əs tufət felas imənsəwan ħas okayān ti walas dāysan yəgraw elam alfledat waliyyat.

Talas, awedum təgran tufət wur ikna taran tette.

Tufət təkna tallabast dəylul ħur aytedum winas istizarat da ilān arak sudar.

Tamattant maran ogar azzu-titaggaz sagmud n aman tesumt n elam dāy igət ən saffan ibilawlawnen: ənta as itawannu asatok. Asəsmməgəl ən tufət ən barar wur təqqen dəy məglan, har dāy daggan dalolnen.

As iffay barar, ak fattu iminsiwan ibdagnən, ma tərazām dāy asudud-net d ašəcci-net. As yəməsas tisas meday tohog har tiga əššən usukan yamawiyet barar əs lokotoro. As izzay, imiran yəddirar tišət n aminsey dāy ijil kud har əššən usukkan.

Maddu tarawan tufət?

Fotaw n aman jargonnen

Source: Assaggar wa yitilalān dāy asəmməgəl ən turnanen wan Tilaberi

- Ɖškam tɛnnayām unnuy n arat wa ɣur taswuq n aman?
- Ɖllantu šilat ɛn ɣɛzran na dagamman aɣrɛm-nāwan?
- Memôš azzaman wadaqqɔlan ɣɛzran di? (faw meɣ cimɛran?).
- Ak tɛgrām-min igɛt ɛn tufɛt dāɣ azzaman di? Meɣ širwirnawen du taggaznɛn saman?
- Ummuk mawwa as ɛšaqqalān kel aɣrɛm ɛd taswuq n aman ɛd ɣɛzran ? (šidoden, bararan, deddan)
- Ullantu aytedum itaggin arat wa nagga day fataw ?
- yɛmmɛkkan adasan itawān-nu ad-ɛsɛmmɛttiyan alxal?
- Ummuk mawwa aza ardɛn?

Fataw n ɛsɛfrad

Source: Asggawar wa yitilalān day ɛsɛmmɛgɛl ɛn turnwar wan Tilaberi.

- Ɖškam tɛnnayām unnuy n arat wa dāɣ aɣrɛm?
- Ma tamôš tɛkma n ɛrātan win ?
- Mas ihur ad-itawaggu fel aggaz ɛn tɛkmawen cin?

Tufɛt titamakkaɛ ɛs iguz ɛn mikroban maccoknen as wur tɛntɛhɛnɛy šit dāɣ adanan. Itaggazan elam ɛs imi dāɣ fassan jargonɛn, tette jɛrginat, ax jɛrginan, aman jargonɛn. arat n asudud was itawannu “biberon”, ilalan n ɛššɛɣɛl wan aɣiwan jargonɛn....Mikroban wiyyad

igammadāndu elam ən barar dāy usuf-net. As iqqalas ayteddum iddasān mikroban s iban tazdak, amməkkəl ən tufət yitacu. Day uɣurud, iban tazdak d alxalan wi wur noley amôsan əddililan ən turnawen ciddummar-nin tufət.

Ummuk mawwa as itawagaz awedəm yəgraw tufət əd asatok?

Tarrayt ta togarat təyəse n atawaflin man ni təgraw tufət d asatok atat imôsan ašəwi n imiran aman ərtaynən əd asaləy. Ənta as itawannu asullububuk. Ad tiwišitin aman zaddognən əd asaləy yomôš ummuk n egel yahan alkadan. Tartiyat di inta astiwannu asələy wan asullububuk (SRO). Alkad kul yətawanyal day litər n aman ikkitat-nin (aman win efaf, win foraj meɣ iliwa). Aman di yərtaynən əd asaləy yəhur ad-iharən, itiwasansan dāy adag səmmədan dāy ogazan dāy jan d agadrar. Aman di ad-itwišyəl dərsan ijil wad itawaknan, itiwinyilan-nin tufat. Alegəm di ad itawa šašwu əmiran.

As yəqqalas awedum wur ila asaləy wan asullububuk (SRO) yəfrag ad əssərtəy əttamat ciblalen n ussukər əd sanatan cikuwutta n asaləy dāy litər n aman zaddognən (win afaf, win kokara meɣ iliwa). Day edag ən litər, tufragəm attišyəlām əd teyer tan idgi dāy əddukud-net yamôš arat yalayan ad tišašagdəm ger aman, əssukur d asaləy.

Day aggaz ən tufət, əšyəlāt əd salangaten, səkkəttitattən, təgdilamasan ijan. Tigyözəm bararan dāy lumət, tilaləm əddabaraten win əkkuttu imosnən ašərəd ən fassan s asabu, əššəyəl s aman zaddagnən d asəkkətti n jili-jilayan.

Arat n asəmməkti wan4: cirnawen ciyad n aman

Əyəzran win cimere n əd wi wur nisəttik əd təsway n aman ilaggawan mikroban. Awas n azni, kurkunu, tadəs azni imôsan ciwimawen ad itaggaznən əs tessey meɣ ašərəd dāy aman ən təsway Day awaddummaran awas n azni:

- awedum kul yənnayən azni dāy awas-net ad-itərəb əs lokotoro
- fel anakad ɣi awas n azni :
 - ma titaggəm awas əd usuf d ašərəd dāy aman əgdalnən
 - agadəm ən yelatan win fel əbaddadən gəlləngədan
 - igi n kundaratan əd gammatan dāy cugas ən tafayət
 - agadal n aširid ɣi aratan dāy aman win əgdalnən.

Arat n asəmməkti wan 5: Āddabarat ən tazdak

Aman hossaynən win tesse ələn tənfa talayan. As yəqqalas aman ihantan mikroban, əfragān adan əssəfriyān. Nənkidet γi idaggan n aman fel tajargant ma tintəggaz. Mikroban itigatān tarmat dāy aman.

Fotaw n anu yolayan

Source: Asaggawar yitilalan dāy asəmməyəl ən turnawen wan Tilaberi

- Un anu wa yalad wi n ayrəm-nāwan?
- Ma tamôs iban milat-nāsan ?
- Taggām as tahay tənfa annəkkəl matakitan fel annagəz anwan-nāna? Ma mōsan?
- Ma mōsan matakikan win rayosnən s adakal?
- Memôs mataki was yara əššəyəl yaggen?

Alwaq kul yəhur annušušim cilikkan cis-du nudannāy əd ciyur nusansu aman fel anakad γi mikroban maggazan.

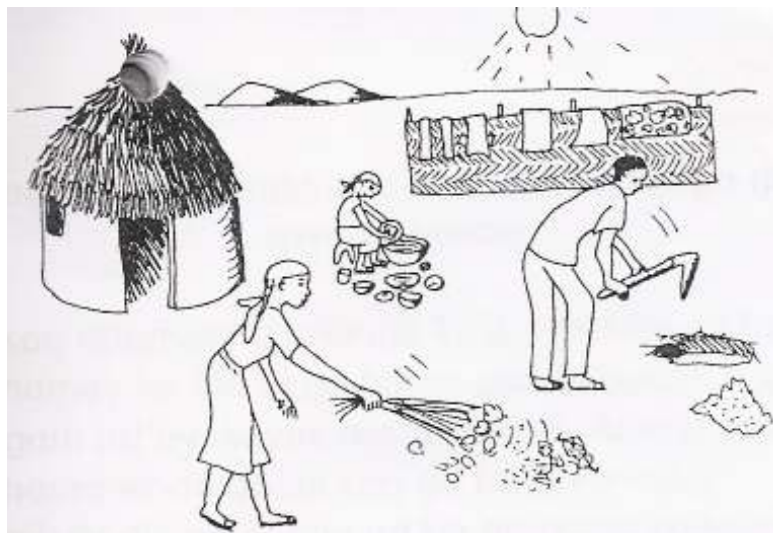
Fotaw ən tantut tišarad atikənt

Source: Asggawar yitilalan dāy asəmməgəl ən turnawaen wan Tilaberi

- Əškam tənnayām unnuy n arat wa dāy aḡrəm?
- Mas ihur ad-itawa-sassagru fel tazdak dāy aḡrəm?
- Annəşəḡel d assabu fel ašušum ən cilikkan d ilalan n əşşəḡəl waddummaran tette?
- Taggamas awedum kul ad-išaqqal d assabu dāy əşşəḡələn win tazdak?
- Ma za tannən ḡi kel aḡrəm fel adardən? attufarradām iḡiwanan d iḡili-ḡilayan fel asugug ən tajargant d usuf.

Fotaw ən tantut tifarradat ayiwan

Source: asaggawan waddumar awalan wan nijier, Tazdak day aḡrəm

- Əškam tənnayām unnuy n arat wa dāy aḡrəm?
- Mas ihur ad-itawa-sassagru fel tazdak dāy aḡrəm?

- Taggamas yamôs arat yolaɣan aytedum ad-ifarradān ijiwanan-nāsan d iyili-ɣilay?
- Ma za tannəm ɣi kel aɣrəm fel adardən?

Yəqqalas mikroban ahān edag-kul (dāy amadal, fel alxayawan, dāy usuf, dāy sawaran tette tihogat d asənsi), uwwarān ifassan tarmat, elam, cilissa, ilalan ən tette...Assabu da ɣas yinaqqu mikroban.yamôs arat yolaɣan aširid ən fassan dāy affar d aɣarad ən tette. Attəšaradām tolas cilissa, elam d ilalan ən tette əs assabu.

Fotaw ən tantut tišarad ifassan barar-net

Source: Asaggawar yitilalān dāy asəmməgəl ən turnawen wan Tilaberi

- Əškam tənnayām unnuy n arat wa dāy aɣrəm?
- Mas ihur ad-itawa-sassagru fel tazdak dāy aɣrəm?
- Annu šarad ifassan-nana faw əs assabu?elam? cilissa?
- Taggamas yamôs arat yolaɣan aytedum ad-išaqqalān faw d assabu fel əššəɣəlan wi n tazdak?
- Ma za tannən ɣi kel aɣrəm fel adardən?

Əkənni n aman ən taswuq

Fel əkənni n aman ən taswuq ad-ammaşwin, əllanattu tarrayen əggotnen:

❖ Azəzdən n aman

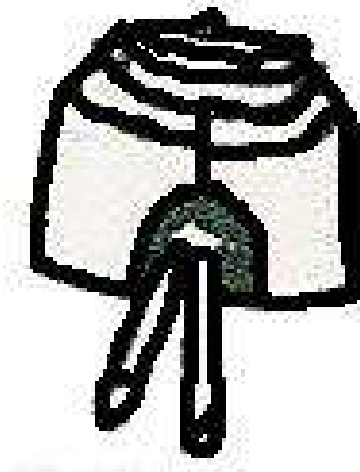
Fel azəzdər n aman:

- Attutuwuqqən tikist ziddigat dəy imi n atikin mey bokiti tizzar tinyələm aman dəy atikin tis okayən dəy tikist;
- Nəfrag annəzəzdər aman s əddabarat tan ilalan n əşşəyəl wan ayiwan əmôsnen amadal, akaşaşwar (təhun madronən əd tizawarnin) əd şimakaten: nəsəmmusuwurtan dəy atikin mey bokiti mey talkast tixirabxarabat əs ummuk was mikroban wur za akiyən dəy cixiribba. Ad imisəwurnən s ummuk wa: dəy cizart cihun cin alwasat, əddi maran cin madronən dəşffər əs-nat amadal əddi şimakaten dəffər əs-nat aman-Dat as tigəm cihun əd şimakaten dəy atikin mey bokiti mey talkast tixirabxarabat atin təşşuşuməm wullen.

❖ Asuwus n aman

təssuwusəm aman har 30 ən minit: asuwus n aman yənaqqu mikroban, tolas yəzəzdəg aman.

Fotaw n asuwus n aman fel əsukkuda

Source: Təyare fel cicit n akaras ən gorasan win sahel

- Əşşəyəl d aman jabel

Təfragəm attaknəm aman taswuq s amagal was itawannu aman jabel.yamôs amagal yənaqqən mikroban.Aşyal d aman jabel yətəg əs 2 tarrayen:

- Tamayt ta yazzarat : šitat aganna n litər n aman jabel ənta ayogadān əd alkad wan 50 sentimetran dāy əššən litran n aman hossaynen.
- Tanayt tan sanatat : dāy bokiti wan 10 litəran, təššətəm əyyat ən cokal n aman jabel wi yərtay-nin. Təfragām attasəm aman dəffər 5 minəttaten.

Əgi n salanga

Kel ayrəm ad annattafān əd əyili-γilayan-nāsan as wuraren atannawudān mikroban. Dāy adi yəhur ad iyizān, əšγəlān əd salangaten, əsəkkəttəttātān, əgdəlanasān ijan. As iga adi adakkatten iyili-γilay-nāsan, yəfnəz tazak ən turnawen cin mikroban.

Trrayat tan 4: cilalt dāy igi n əddabaraten ciddummarnen alyafiyat n ayrəm

Aggamini meγ kel amini ad-əktibān cumuyutar kul cimalān kel ayrəm dāy magrad-nāsan. adajawwabān kel ayrəsm əsəstanan win duzaynən da dāy akkulluk ən tamayətərt tan təqqalat:

- 1) Ma mōsan iddililan ən tamayətərt?
- 2) Mi yəfragān asəmməgəl ən ta tamayətərt? (awedum əyyanda? Tamatte? Tidoden? Meddan?)
- 3) Ma mōsan əššəγəlan win zədhəlnən dāy asəmməyəl ən ta tamayətərt dāy ayrəm? iddi amarda aggamini meγ kel amini ad-ilalān γi imaššəγalan fel igi n əddabarat taddummarat alyafiyat təgad dāy:
 - n°: limaro n əššəγəlan wi tawasabdadnən.
 - əššəγəlan wi tawasabdadnen.
 - taggayt ən əššəγəlan wi tawasabdadnen.
 - imutag.
 - awaq n igi n əššəγəl.
 - imuzar n əššəγəl.
 - əlqem.
 - wa yəhakəm azrəf.

Əlmisal n əddabarat taddummarat alyafiyat.

Ømisal n äddabarat taddummarat alyafiyat: awatay wan 2008

N°	æššæyælan wi tawasabdadnen	Taggayen n æššæyælan wi tawasabdadnen	Imutag	Alwaq n igi n æššæyæl	Imuzar n æššæyæl	Ølqem	Wa yæhakkæn azræf
1	Afarad n ayræm	1.1.isalan æn kel ayræm 1.2. Ašæryi n æššæn faradan dæy tallit	50 n azor, 4 ratatan, 4 helutan æd bærwet iyyadda	Janbiye Janbiye har desembær	almawakkæl n ayræm	Wa za išæmmušiduwan aytedum. 200Fx2x12 n cilil= 4800F	Awaddewayan kel ayræm
2	asæyløy n anu	2.1. Asæssægri n kel ayræsm 2.2. Asæyly n anu	10 yafawan n abagal, 5 yunan, 30 n ajejær win aškan	Febriye Febriye	Amašyal yælmadan	Ayan : 200Fx5= 1000F	Awaddewayan kel ayræm
3	Eyez æn sanat salangaten yi aljamayæt	3.1 Asæssægri n kel ayræm. 3.2.eyez æn salangaten	4 helutan, 10 digaten,2 alkadan æn simænti æd 8 jejiran.	Maris Maris	almawakkæl n ayræm	simænti : 6000fx2=12000F	Awaddewayan kel ayræm
4	Økænni n aman	4.1.Asæssægri n kel ayræm . 4.2.Asækni n ummuk was itawaknæn aman	Tikist, aman, atikin mey bokiti mey talkast tinibabadat, amadal, akašašwar, šimakaten, aman jabel, yamti n litær	Janbiye Janbiye	Almawakkæl n ayræm	-	-
5	Amini n tæyare tan alyafiyat (EPS)	5.1.isalan æn kel ayræm 5.2.Ašæryi n 6 miniyan wi n tæyare fel alyafiyat		Janbiye,maris,mayu, jiye, sebtæmbær, nobæmbær	Amašyal yælmadan		
	iket					17800F	